HRCKO

23. listopada 2026. Broj 265

ISSN 1821-3758

4 »Od priča do okrića«

Barina zimnica 7

9 Čarobni 5R

Jesenja šetnja 14

15 Cijena ponosa

20 Marijin sokak

Dragi čitatelji *Hrcka!*

Svaki put kada krenemo planirati novi broj *Hrcka* iznenadim se koliko brzo vrijeme prolazi. Već je polovica listopada iza nas, a to znači da je započeo i Mjesec hrvatske knjige, koji traje sve do 15. studenoga. Stoga je ovaj listopadski broj posvećen knjizi. Preporučujem vam da pogledate kako se ona razvijala kroz povijest, jer ponekad nismo ni svjesni kakvo sve blago danas imamo. Istina, uz pomoć tehnologije dostupne su nam i e-knjige, te uz pomoć interneta možete doći do raznih naslova, ali držati i mirisati pravu knjigu u rukama je ipak poseban doživljaj.

Ah, ta jesen... Vani šuška lišće pod nogama i kad onako predvečer zahladi, idealno je vrijeme za ušuškati se u svoju sobu i zagrliti knjigu. *Hrcko* vam preporučuje jednu, a ako nemate ideju što čitati, samo svratite u knjižnicu, knjižničari će vam sigurno imati što ponuditi.

A dok vi budete čitali ovaj broj, mi ćemo se zapravo već susresti na *Danima hrvatske knjige i riječi – Danima Balinta Vujkova,* i to u programu *Narodna književnost u školi.* Kako nam je bilo, pročitajte u narednom broju. Umalo da zaboravim, ali tu je i Pokrajinska smotra recitatora (početkom studenoga). Znači, u narednom periodu družimo se i uživo.

Do tad čitajte, šetajte i uživajte u čarima jeseni.

Vidimo se!

Željka

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Preradovićeva 11, 24000 Subotica
Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević
Urednica izdanja: Željka Vukov
Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Ana Gaković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak i Petar Tikvicki
Lektor: Zlatko Romić
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu, javno informiranje i odnose s vjerskim zajednicama.

Bonton za početnike

Četiri male riječi velikog značenja

Četiri kratke riječi, a mogu napraviti veliku razliku. Njima pokazujemo da poštujemo druge, da primjećujemo njihove osjećaje i da znamo biti pristojni.

»**MOLIM**« kažemo kada nešto tražimo, zahtijevamo ili kao odgovor na zahvalnost.

»**IZVOLI**« kada nešto nekome dajemo ili ga pozivamo da nešto uzme.

»**OPROSTI**« kada pogriješimo ili nekoga povrijedimo.

»**HVALA**« kada nešto primimo ili nam netko pomogne.

Nekako najčešće nam izmakne riječ **»oprosti«**. Jer nije lako poniziti se i nekoga zamoliti za oprost. Za to je potrebna ponekad i hrabrost, ali je jako važno naučiti oprostiti i moliti za oprost. Kada pogriješimo, nekome zaboravimo poslati zadaću ili ga uvrijedimo, možemo mu prići i reći: »Oprosti, nisam namjerno«, ili »Oprosti, žao mi je da je tako ispalo«. Bitno je naučiti njeno značenje i koristiti je.

ODGOVOR iz prošlog broja:
Ne trebaš prekidati razgovor. Pričekaj da učiteljica završi, a onda je pozdravi. I zapamti: lijepo je pozdraviti, ali je lijepo i znati pričekati pravi trenutak.

Započeo Mjesec hrvatske knjige 2026.

»Od priča do otkrića«

Prirodne znanosti, znanstvena knjiga, popularizacija znanosti i znanstvena fantastika u središtu su ovogodišnjeg Mjeseca hrvatske knjige, nacionalne manifestacije posvećene knjizi i čitanju koja se od 15. listopada do 15. studenoga održava diljem Hrvatske, a i mi smo se priključili obilježavanju sudjelujući u Nacionalnom kvizu za poticanje čitanja. Pod sloganom »Od priča do otkrića« ovogodišnje izdanje podsjeća da put prema novim spoznajama često počinje upravo pitanjem i pričom. A u *Hrcku* ovoga puta pričamo priču o tome kako se knjiga razvijala kroz povijest!

Glinene pločice
(prije više od 5.000 godina)
U drevnoj Mezopotamiji ljudi su u vlažnu glinu utiskivali znakove, a zatim pločice sušili ili pekli kako bi očvrsnule.

Papirus (stari Egipat)
Stari Egipćani izrađivali su materijal za pisanje od stabljika biljke papirusa. Listove su spajali u duge svitke koji su se odmotavali tijekom čitanja.

Pergament (stari vijek)
Za pisanje se upotrebljavala posebno obrađena životinjska koža. Bio je izdržljiv i mogao se presavijati.

Rukopisne knjige (srednji vijek) Knjige su se prepisivale rukom, često u samostanima. Bile su dragocjene, a mnoge su ukrašavane šarenim crtežima i ukrasnim slovima.

Kodeks (prva stoljeća nove ere) Listovi povezani u cjelinu zamijenili su svitke i stvorili oblik knjige sličan današnjem. Stranice su se mogle lakše prelistavati.

Tiskana knjiga (oko 1450. godine) Johannes Gutenberg usavršio je u Europi tiskanje pomičnim metalnim slovima. Tako se isti tekst mogao otisnuti u mnogo primjeraka, a knjige su postupno postajale dostupnije čitateljima.

Papir (u Europi se proširio tijekom srednjega vijeka) Papir je izumljen u Kini mnogo ranije, a poslije se proširio i Europom. Bio je praktičan za pisanje i izradu knjiga.

Audioknjiga (20. stoljeće) Knjige su se počele snimati kako bi ih ljudi mogli slušati. Glasovi pripovjedača najprije su se čuli s gramofonskih ploča, zatim s kaseta i CD-ova, a danas i s digitalnih uređaja.

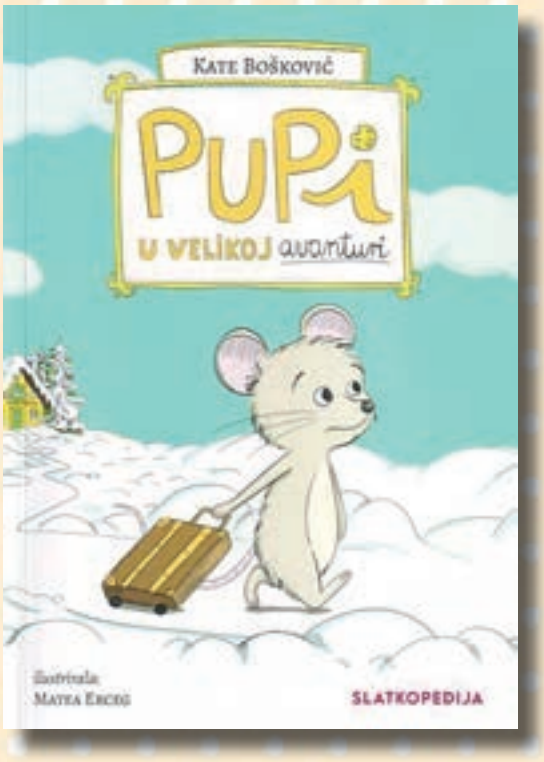
E-knjiga (kraj 20. stoljeća i danas) Knjige su dobile i digitalni oblik. Možemo ih čitati na računalima, tabletima, mobitelima i posebnim čitačima e-knjiga.

Iako danas u mobitelu možemo nositi tisuće naslova, glavna zadaća knjige ostala je ista: čuvati priče, znanje i maštu te ih prenositi s jedne generacije na drugu.

KNJIGA BAŠ ZA MENE

Kate Bošković:

Pupi u velikoj avanturi

Miš, dvije mačke, još jedan miš, odnosno mišica, pas i koala. Što misliš, povezuje li ih nešto? Na prvi pogled rekli bismo da ih ne povezuje ništa, ali svi su oni likovi jednoga odličnog romana za djecu – *Pupi u velikoj avanturi*.

Pupi je mišić kojemu nedostaju mama i njezina poslastica od sira koju mu je pripremala svakoga Božića. Kako bi ponovno osjetio taj divan osjećaj, Pupi odlučuje krenuti u potragu za majčinim specijalitetom. Na tom putu susreće tu neobičnu i vrlo raznoliku životinjsku družinu koja mu se pridružuje u potrazi i s kojom sklapa prijateljstva.

Što im se sve dogodilo na tom putu, neću otkrivati. Samo ću dodati da na kraju svi možemo naučiti nekoliko važnih životnih istina: hrabrost ne ovisi o veličini, prijateljstvo traži prihvaćanje različitosti, a dom i obitelj imaju posebnu vrijednost. Ponekad treba znati odustati od potrage, a pravo prijateljstvo katkad znači i pustiti nekoga da ode.

STIHOLJUPCI

Drvo

Drvo ispod kiše raste
i na jednoj nozi spava.
Njemu je lišće
i pluća i glava.
Iz te fine
drvenarije
čuju se šumovi
i ptičje arije.
A onda to drvo
pod nebeskim svodom,
postane olovkom
ili brodom,
postane gitara ili novine
i ništa više,
a bilo je drvo,
drvo ispod kiše.

Aljoša Vuković

B. I.

Piše: Vesna Huska

Barina zimnica

Bara najvećma voli ist kruške u kompotu. Zato njena majka Jaga kupi uvik tušta krušaka i one zajedno vridno i veselo peru, gule, siku i slažu kruške u boce i prilivaje sirupom za dunc.

Ove godine su toliko puno napravile, a majka Jaga otkrila – nema dosta boca! Šta će sad? Kruške oguljene, isičene – ne mogu ostat.

»Majko! Sitila sam se! Ajmo napravit voćnu salatu sa sladoledom i šlagom! Možmo dodat i grožđa i jabuka na katane...«

»Baro, ti si mudrica! Ipak nismo radile zabadavad! Iđi naberi grožđa, ja ću pripravit zdilice!«

»Oma, majko!«

»Al zovi i družbicu, biće i za nas pritušta!«

BARA – žensko osobno ime, Barbara
DUNC – ukuhano voće, spremljeno za zimske dane;
KATANA – vojnik, konjanik; hrana se djeci ponekad reže na komadiće »katane«;
ZABADAVAD – uzalud, bez ikakve koristi;
DRUŽBICA – umanj. družba, društvo

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Majstor je zaboravio čekić ili čekića?

Hrvatski jezik ima sedam padeža, a jedan od njih ponekad nam zadaje muke kako ga pravilno upotrijebiti. Riječ je o akuzativu. Akuzativ je padež koji odgovara na pitanje koga? za živo ili što? za neživo. To znači da je važno misliti i o tome što imenica znači kad je rabimo, odnosi li se na nešto živo ili neživo. Ako se imenica odnosi na nešto živo, ona će često imati nastavak, kao što je –a, no ako je neživa, obično neće imati nastavak, nastavak je nevidljiv. Je li riječ o čekiću, koji je neživ, ili je riječ o majstoru koji je živ? Jednom kad prepoznamo predikat u rečenici – zaboravio je – moći ćemo lako i postaviti pitanje – koga ili što je zaboravio? Odgovor je čekić, a naše nam iskustvo govori da je čekić neživ. Dakle, rečenica bi pravilno glasila Majstor je zaboravio čekić.

Pročitaj rečenice pa zaokruži slova ispred točnih odgovora.

a) Otvorila je prozora.

b) Dodaj mi punjača.

c) Majstor upotrebljava odvijač.

d) Okačila sam sat na zid.

Rješenje: c), d)

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

OŠ *Matko Vukovic*, Subotica – 3/4 – 1. dio

Učitelj:
Josip Šarčević

LUCIJA GALFI
Bistra je uma i uvijek spremna učiti nešto novo. Postavlja zanimljiva i promišljena pitanja, uvijek je spremna na dobro druženje, lijepo pjeva i sudjeluje u raznim aktivnostima.

NIMERIA JAKOVČEVIĆ
Svojom otvorenošću, druželjubivošću i osmijehom osvaja ljude oko sebe. Odlična je gimnastičarka i vrlo kreativna, a druženje s njom uvijek je zabavno!

VEDRAN IVOŠEV
Kad bi dobrota imala drugo ime, zvala bi se Vedran! Pametan je, vrijedan i savjestan učenik, strastveni nogometaš i ljubitelj znanja. Prijatelj za poželjeti!

MIHAEL JURIĆ
Pametan je i nenametljiv, uvijek spreman utješiti onoga kome je teško. Iskren je prijatelj na kojega se uvijek možeš osloniti. Voli se igrati, ali i pisati domaću zadaću, a marljiv je poput pčele!

KATARINA KALANČEV
Vrlo je kreativna i uvijek spremna podržati nove ideje i uključiti se u aktivnosti koje njezino društvo čine još boljim. Uvijek ima zanimljive priče o svojim pustolovinama sa sestrama!

VERONIKA LULIC
Vrlo je druželjubiva i puna energije za druženje i osmišljavanje novih igara. Uvijek je na oprezu, upozorava na opasnosti i nastoji spriječiti nevolje prije nego što se dogode. Prijateljica kakvu svi trebaju.

MILA MIKULIĆ
Vedra je i nasmijana te uvijek spremna razveseliti te kada ti je teško. Prava je prijateljica koja će ti iskreno reći što radiš dobro, a na čemu još možeš poraditi. Treba ti motivacija? Mila je prava adresa! Voli se igrati, družiti i jesti pizzu!

B. I.

Mali koraci za veliki spas našeg planeta

UPOZNAJMO ČAROBNIH 5R

Jesi li znao/la da i ti možeš biti čuvar našeg planeta? Dovoljno je upoznati pravilo 5R i svakoga dana učiniti nešto dobro za prirodu!

1. REFUSE – ODBIJ!
Odbij ono što ti nije potrebno, poput plastičnih vrećica i jednokratnih čaša. Biraj ono što manje šteti prirodi!
Tvoj zadatak: Navedi jednu stvar koju možeš odbiti kako bi smanjio/la količinu otpada. Popričaj o tome s roditeljima!

2. REDUCE – SMANJI!
Kupuj i troši samo ono što ti je potrebno. Štednjom vode, papira i električne energije čuvaš prirodne resurse.
Tvoj zadatak: Napiši jedan način na koji možeš uštedjeti vodu ili papir.

3. REUSE – PONOVNO UPOTRIJEBI!
Ne mora sve što si već upotrijebio/la odmah završiti u smeću! Staklenku možeš pretvoriti u ukrasnu posudu, a staru majicu u krpicu.
Tvoj zadatak: Osmisli novu namjenu za neki predmet koji bi inače bacio/la. Ispričaj to prijateljima iz razreda!

4. REPAIR – POPRAVI!
Pokvarena igračka ili poderana torba ne moraju odmah postati otpad. Pokušaj ih popraviti i tako im produži život!
Tvoj zadatak: Prisjeti se jednog predmeta koji bi se mogao popraviti umjesto baciti.

Nacrtaj ga ovdje!

5. RECYCLE – RECIKLIRAJ!
Papir, staklo, metal i mnoge vrste plastike mogu se preraditi i ponovno upotrijebiti. Zato pravilno razvrstavaj otpad i odlaži ga u odgovarajuće spremnike!
Tvoj zadatak: Pronađi kod kuće tri predmeta koja se mogu reciklirati i razvrstaj ih prema materijalu. Napiši materijale: 1. 2. 3.

EKO IZAZOV ZA KRAJ! Pokušaj tijekom ovoga tjedna primijeniti svih 5R. Uključi i svoju obitelj jer svaka dobra navika čini naš planet čišćim i zdravijim mjestom za život!

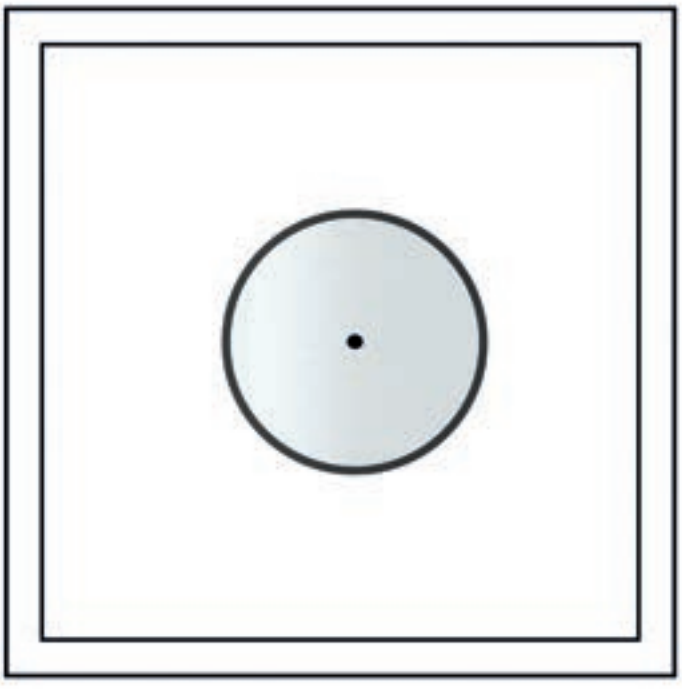

V. H.

priredila: Katarina Čeliković

Bunjevačka sigra

Cinanje

Na zemlji (jel na strniki) nacrta se (jel čupanjem strnike označi) kvadrat sa stranicama deset koraka. U sridi kvadrata se nacrta (il čupanjem strnike obiluži) krug pričnika oko jedan korak. (Vidi crtež)

Za ovu sigru triba pripravit batine oko jednog metera, četri do pet komada više od broja sigrača. Dobro je da su batine od drača, jel od krunice, jel od brista da se ne bi slomile od udaranja u sigri.

U sridi kruga namiste CINU, komad okruglog drveta, dužine oko jedan šuk (oko 30 centi), debljine oko tri cola (6-7 centi). I CINA triba da je od tvrdog drveta, ravno ocičeni krajeva da mož stabilno stát u uspravnom položaju.

Po kakom dogovoru jednog od sigrača izaberu za čuvara CINE. On stane kraj kruga, kraj CINE. Ostali sigrači uzimaju po jednu batinu i stoje spolja linije kvadrata tako da su što bliže krugu u sridi.

Zadatak sigrača je da baci batinu i iz kruga u sridi izbaci CINU. Ako CINA padne izvan kruga, sigrač trči rad batine da je iznese iz kvadrata. Za to vrime čuvar CINE žuri da CINU vrati u krug i s pripravljenom čutkom (mož loptom – krpenom jel gumenom) gađa sigrača koji je u kvadratu.

Ako ga pogodi, taj postaje čuvar CINE, a batina ostaje u kvadratu.

Da bi se sigrač, koji je utrčo rad batine, zaštitio od čuvara, ako vidi da neće moć pobić iz kvadrata, brzo batinom, koju je dovatio, nacrta križ na zemlju i batinu zabode u srid križa. Onda ga čuvar ne smi dirat.

Čuvar ponovo namišća CINU u krug u sridi, a drugi sigrač baca batinu da izbaci CINU. Pa opet ako CINA padne spolja kruga, trči rad batine. Za to vrime i onaj sigrač koji je osto u kvadratu s batinom na križu, također mož pobić napolje. Čuvar brže-bolje vraća CINU u krug i opet gađa sigrača koji je još u kvadratu, a nije napravio križ i zabo batinu.

Kako se kod gađanja CINE mož desit da ne padne daleko od kruga i čuvar je brzo vrati u krug, sigrač koji je bacio batinu ne smi krenit rad nje, jel će bit pogođen čutkom (jel lopticom) i tako postat čuvar.

Kako sigra odmiče i u kvadratu ostaje sve više batina, sigrač koji trči rad batina mož pokupit više batina. Zato se obično za poslidnje bacače ostavljaju oni jači, brži i vištiji da bi što dalje odbacili CINU i što više pokupili batina.

Jedina nezgoda za sigrača s više batina je ta što se teže mož zaštitit od čutke (jel loptice) crtanjem križa.

Također i sigrači koji su već bacali batinu, a nisu je uspili iznet. Ako je CINA daleko od kruga, mogu trčat rad batine. Ako čuvar procini da neće uspit ubacit CINU i još gađat kojeg od sigrača, jel će oni pobić iz kvadrata, oma proba namistit CINU u centar kruga u uspravan položaj. Čim je to uspio, sigrači koji su bili u kvadratu moraju napravit križ i s batinom na njemu čekat na novo bacanje.

Ako sigrač koji baca batinu sruši CINU u krug, on postaje čuvar i postavljač.

Sigri je kraj ako sve batine ostanu u krugu. Mož se nastavit i dalje, al s novim čuvarom CINE i sa svim batinama napolju. Baš zato što mož dugo trajat i što traži pažnju svi igrača, češće se sigrala nediljom jel svecom na salašu, nego prilikom čuvanja josaga.

(Zabilužio Petar Krmpotić iz Mirgeša, obradio prof. Ivan Petrekanić.)

Duhovni kutak

Piše: Nevena Gabrić

MALI TRAGOVI VELIKE VJERE

PRATI!

1. Rođena sam krajem 15. stoljeća u selu Relezi u Crnoj Gori.

2. Krsno ime mi je Kata Kosić.

3. Bila sam pastirica koja je prepoznala Stvoritelja svega u ljepoti prirode.

4. Divila sam se nevidljivom Bogu i čeznula da ga što bolje upoznam.

5. Kao djevojka postala sam sestra dominikanka.

6. U Kotoru sam se u jednoj maloj samotničkoj ćeliji posvetila Bogu.

7. U samoći sam molila i žrtvovala se za spas cijeloga svijeta.

8. Želja mi je bila da se svi ljudi pomire, mnogima sam davala savjete.

10. Nakon smrti 1565. godine tijelo mi se nije raspalo i čuvaju ga u Kotoru.

9. Bila sam vješta vezilja, moje radove možeš vidjeti u kotorskoj katedrali.

OTKRIJ!

NALAŽEB

ZAONA

SKATORKO

MOJ SAVJET ZA TEBE:

SLOŽI!

DUBI

JANO

JOKI

NIDOSO

RIM

Antonija Francišković, 4. a –
OŠ *Matija Gubec*, Tavankut

Franka Šabić, 3. c –
OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Ivan Vojnić Mijatov, 4. a –
OŠ *Matija Gubec*, Tavankut

Arsen Francišković, 4. c –
OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Stefan Kovačić, 4. c. –
OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Matija Mikula, 4. c –
OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Klara Kujundžić, 4. c –
OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Medeja Mihaljević, 4. a –
OŠ *Matija Gubec*, Tavankut

Nikola Dulić, 2. b –
OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin

NAŠA UČITELJICA

Lijepa si k'o bijela lala,
ne znam da l' si znala.

Za nauk ti si naša
jedina nada.
Slatka si k'o marmelada.

Pametna si, nemaš
mana, ti si naša
zadnja nada.

Antonija Franciković,
4. a – OŠ *Matija Gubec*,
Tavankut

Relja Balažević, 4. a –
OŠ *Matija Gubec*, Tavankut

Petar Dulić, 2. b –
OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin

Marta Mikula, 3. c –
OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Jesenja šetnja

Jesenja večer lagano pada. Po ulici se pali ulična rasvjeta, lišće šušti i čuju se glasovi djece koja idu doma iz škole.

– Danas je bilo super na likovnom – priča trećašica Ivana.

– Samo da sutra ne bude kiše! Pitala sam mamu mogu li nakon škole s prijateljicama u park. Rekla je da mogu ako brzo završim zadaću – odgovori njezina najbolja prijateljica Mia.

Djevojčice su veselo razgovarale, sve dok pokraj njih nije prošao dječak iz četvrtog razreda. Zvao se Luka. Na leđima je nosio veliku školsku torbu, a pogled mu je bio uprt u pločnik.

– Bok, Luka! – doviknula je Ivana. – Zašto si tako tužan?

Luka je zastao i slegnuo ramenima.

– Ma, ništa.

– Kako ništa? Vidimo da nešto nije u redu – rekla je Mia.

Dječak je malo oklijevao, a onda tiho odgovorio:

– Mi smo danas na satu razgovarali o tome što bismo željeli biti kad odrastemo. Svi su nešto zanimljiivo pričali, a kad sam ja rekao da bih želio biti kuhar, nekoliko dječaka počelo mi se smijati. Rekli su da je to posao za cure.

Ivana i Mia pogledale su se.

– Pa što onda?! – uzviknula je Ivana. – Moj stric je kuhar i radi u odličnom restoranu. Svi ga hvale!

– I moj tata obožava kuhati! – dodala je Mia. – Najbolje palačinke na svijetu pravi baš on.

Luka se prvi put te večeri nasmiješio.

– Stvarno mislite da nije glupo što želim biti kuhar?

– Naravno da ne! – odgovorile su djevojčice gotovo istodobno.

Nastavili su hodati. Ubrzo su stigli do malog parka. Pokraj klupe stajala je starija gospođa i pokušavala podići vrećicu koja joj je ispala iz ruke. Nekoliko jabuka otkotrljalo se po stazi. Ljudi su prolazili pokraj nje, žureći svojim kućama.

Luka je bez razmišljanja spustio torbu i potrčao prema gospođi.

– Dopustite, pomoći ću Vam!

U trenu je skupio jabuke i stavio ih u vreću.

– Hvala, mladiću, na pomoći! – rekla je gospođa. – Takav treba biti pravi muškarac!

– Nema na čemu! – odgovorio je Luka.

Kad su krenuli dalje, Mia je pogledala Luku.

– Teta je u pravu, Luka. Hrabar si i dobar.

– Kako to misliš? – upitao je Luka.

– Pa, nisi samo prošao pokraj gospođe kao svi ostali. Primijetio si da joj treba pomoć i pomogao si joj.

Luka se zamislio.

– Nisam o tome ni razmišljao. Samo sam vidio da joj je teško...

– Upravo tako! – rekla je Ivana. – Zato i jesi super!

Odjednom, Luki više nije bilo važan podsmijeh na satu. Osjetio je da se ne mora sramiti svojih snova i da nije važno što drugi misle o njima.

– Znate što? – rekao je djevojčicama. – Jednog dana stvarno ću postati kuhar! I pripremat ću najbolja jela na svijetu!

– A mi ćemo biti tvoje prve gošće! – nasmijala se Mia.

– Besplatno za prvi ručak! – odgovorio je Luka.

– Dogovoreno!

Vesna Huska

Cijena ponosa

Miko je bio miš koji je najviše na svijetu volio dvije stvari: svoj mir i to da sve bude isključivo po njegovom. Živio je sam u rupi iza starog ormara, a na ostale šumske životinje gledao je s visoka. Smatrao ih je preglasnima, predosadnima i jednostavno nedostojnima svog društva.

Jednog dana na njegovim se vratima pojavilo šareno pismo. Pisalo je:

»VELIKA SUBOTNJA ZABAVA! Dođite se družiti i proslaviti dolazak proljeća!«

Miko je automatski pretpostavio da je on glavni gost. »Naravno da su me pozvali«, pomislio je ponosno. »Moje prisustvo će im uveličati tu njihovu dosadnu zabavu.«

Međutim, Miko zapravo nije želio nikoga na toj zabavi. Nije imao namjeru razgovarati s drugima, dijeliti svoj sir, niti se potruditi da ikome bude ugodno. Odlučio je otići tamo samo kako bi uzeo najbolje plodove, kritizirao glazbu i pokazao svima koliko je pametniji od njih.

Kada je došla subota, Miko je stigao na šumsku livadu. Tamo je već bilo veselo – vjeverice su donijele lješnjake, ježevi su svirali harmoniku, a ptice su pjevale. Miko je prišao stolu s hranom, namrštio se i glasno komentirao:

– Ovi lješnjaci su stari, a muzika vam je potpuno staromodna i iritantna!

Kada mu je prišla mala poljska mišica i ponudila ga plesom, on ju je grubo odbio:

– Nemam vremena za tvoje skakutanje, samo mi smetaš.

Sjeo je u kut, prekrižio šape i nastavio glasno prigovarati na sve oko sebe. Njegova negativna energija počela je kvariti raspoloženje svima u blizini. Životinje su se polako počele micati od njega.

Tada mu je prišao stari mudri jazavac, organizator zabave, držeći u ruci popis gostiju. Pogledao je Miku, pa u pismo koje je Miko ponosno držao u šapi.

– Miko, – rekao je jazavac mirno – vidim da držiš opću obavijest koja je bila zalijepljena na oglasnu ploču za cijelu šumu. To nije bila osobna pozivnica. Ali znaš što je najzanimljivije? Tvoje ime je zapravo bilo na popisu onih koje smo htjeli posebno pozvati.

Miko se ponosno isprsio.

– Znao sam!

– Ali, – nastavio je jazavac – odlučili smo ti ne poslati pismo. Znali smo da ćeš doći s visoka, da ne želiš nikoga ovdje i da ćeš svojim ponašanjem samo kvariti tuđu radost. A sada si to i dokazao. Istina je, Miko, da ti s takvim stavom ovdje nisi niti dobrodošao.

Miko je problijedio. Pogledao je oko sebe. Životinje su se smijale i plesale, ali nitko više nije gledao u njegovom smjeru. Okrenuli su mu leđa, ne zato što ga mrze, već zato što je on sam odabrao podići zid oko sebe.

Shvativši da je svojom sebičnošću i ponosom sam sebe izopćio iz zajednice, Miko je pognute glave, srušenog ega, polako krenuo natrag prema svojoj mračnoj rupi. Shvatio je tešku lekciju: tko ne želi nikoga u svom životu i ne poštuje druge, na kraju ostane točno tamo gdje je i htio – potpuno sam.

Anita Đipanov Marijanović

ŠEŠIR NA GRANI

DJED MATIJA POŠAO JE PO SVOG MARKA U

.

NA GLAVU JE STAVIO SVOJ NOV . DOK JE ŽURIO GRADOM,

IZNENADA ZAPUŠE JAK , I OTPUŠE DJEDA MATIJIN .

– JOJ ODE MOJ NOVI ! ŠTO ĆU SAD?!!!

NOSIO GA JE SVE DO PARKA GDJE SE ZAUSTAVIO NA JEDNOG

VELIKOG KESTENOVOG . DJED NIJE IMAO VREMENA TRAŽITI

 JER BI ZAKASNIO U

PO MARKA.

USPUT JE SREO MICU KOJA JE SKUPLJALA .

– VJEVERICE MICO, PROTRESI ONU DA MI PADNE MOJ

PA JOŠ NOV!

 POGLEDA DJEDA, A ONA KORAKOM LAKIM ODSKAKUĆE

NA VELIKU I PADE PRAVO DJEDU U RUKE.

DJED ŽURNIM KORAKOM NASTAVI DO

, ALI S RUKOM NA ,

KAKO MU VJETAR OPET NE BI USPIO PRKOSITI!!!

KUTIĆ ZA VRTIĆ

piše: Marina Piuković

ŠTO SVE ČINI MOJE TIJELO?

PROVJERI ŠTO ZNAŠ O RUKAMA I ZAOKRUŽI TOČAN ODGOVOR

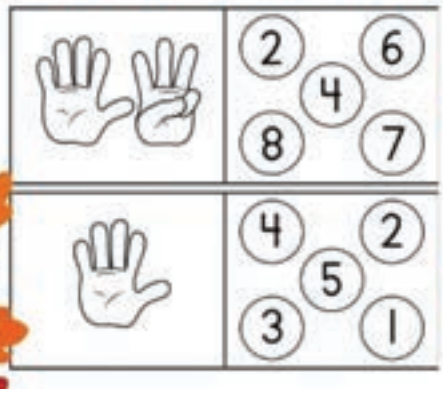
1. TREĆI PRST ZOVE SE KAŽIPRST. DA – NE
2. PALAC JE KRAĆI OD PRSTENJAKA. DA – NE
3. KADA IMAŠ TEMPERATURU, RUKE SU TI HLADNE. DA – NE
5. NOKTI SE REŽU JEDNOM MJESEČNO. DA – NE
6. RUKE TREBA PRATI JEDNOM DNEVNO. DA – NE

RUKE ČISTE ZDRAVLJE ČUVAJU,
U NJIMA SE KLICE NE SKRIVAJU.
KAD IH PEREM SAPUN PJENI,
ETO, TAK' SE ZDRAVLJE CIJENI!

PALAC JE PRVI, SNAŽAN I JAK!
KAŽIPRST POKAZUJE PRAVI ZNAK.
SREDNJI PRST JE VISOK KAO BOR,
PRSTENJAK NOSI LJUBAVI ZNAK.
MALI PRST SE NA KRAJU SMIJE,
PET PRSTIĆA **DLAN** MOJ KRIJE!!!

IZBROJ KOLIKO PRSTIJU SE POKAZUJE I TOČAN BROJ PREPIŠI U PRAZNO POLJE.

VOLIM VOJVODINU

Ako ste mislili da smo potrošili sve zanimljivosti iz ove naše lijepe Vojvodine, ne brinite – stižu nova četiri pitanja! Uživajte!

1. Koji je predmet iz antičkoga doba jedan od najpoznatijih eksponata Muzeja Srijema u Srijemskoj Mitrovici?

a) sunčani sat
b) džepni sat
c) pješčani sat
d) vodeni sat

U Muzeju Srijema čuva se neobičan mramorni spomenik star gotovo 2.000 godina, izrađen po narudžbi **Kratila Papija**, uglednog stanovnika antičkoga Sirmija. Krasi ga skupina likova iz grčke mitologije, a među njima se ističe Atlas, titan koji je prema mitu na svojim plećima nosio nebeski svod.

2. Koji je lokalni naziv za vrstu drveća koja je postala jedan od prepoznatljivih simbola Sombora?

a) zelenoš
b) bođoš
c) hladnik
d) granjoš

Sombor je poznat po svojim zelenim ulicama i raskošnim drvoredima. U njima posebno mjesto zauzima američki koprivić (Celtis occidentalis), stablo široke krošnje koje ljeti pruža ugodnu hladovinu. Ova vrsta drveća postala je jedan od prepoznatljivih simbola grada.

3. Koji se stari objekt u okolici Bačke Topole čuva kao spomenik nekadašnjem načinu mljevenja žita?

a) vodenica
b) parni mlin
c) žitnica
d) vjetrenjača

Prije nego što su postojali moderni mlinovi, ljudi su za mljevenje žita koristili snagu prirode. Na području Bačke Topole sačuvan je vrijedan trag te tradicije. Premješten je na obalu Zobnatičkog jezera, gdje podsjeća na nekadašnji život i rad vojvođanskih mlinara.

4. Čemu je prvotno služila zgrada u kojoj se danas nalazi Zavičajni muzej u Rumi?

a) bila je gradska vijećnica
b) bila je škola
c) bila je bolnica
d) bila je pošta

U Rumi se nalazi povijesna zgrada podignuta 1772. godine, koja je najstarija i prva katna građevina u gradu. Podignuta je zahvaljujući obitelji **Pejačević**, a danas se u njoj čuvaju brojni predmeti koji svjedoče o prošlosti rumskoga kraja.

Točni odgovori: 1. a); 2. b); 3. d); 4. b);

B. I.

Učenici iz Beograda upoznali Zagreb i hrvatsku baštinu

Učenici iz Beograda koji pohađaju nastavu hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture u Fondaciji *Antun Gustav Matoš* išli su sa svojim roditeljima na dvodnevni izlet u Zagreb, u pratnji nastavnice hrvatskog jezika **Dubravke Tinodi**.

Bogat program bio je posvećen upoznavanju hrvatske kulture, povijesti i nacionalne baštine, ali i međusobnom druženju te povezivanju djece i mladih iz hrvatske zajednice u Srbiji.

Tijekom dvodnevnog boravka u hrvatskoj metropoli učenici i njihovi roditelji posjetili su Tehnički muzej *Nikola Tesla*, gdje su razgledali izložbu »Patent Penkala«,

posvećenu izumima i inovacijama. Posjetili su i kazalište *Trešnja*, gdje su pogledali predstavu »Čarobna šuma«, a upoznali su i povijesne i kulturne znamenitosti Zagreba, uključujući Gornji grad, crkvu sv. Marka, Hrvatski sabor, Banske dvore i Zagrebačku katedralu.

Poseban doživljaj bio je dolazak na Trg bana Josipa Jelačića, gdje su na Svjetski dan kravate, 18. listopada, nazočili svečanom postrojavanju *Kravat-pukovnije* i prigodnom vezivanju kravate oko spomenika banu Josipu Jelačiću. Organizaciju puta i logističku potporu osigurala je Fondacija *Antun Gustav Matoš* iz Beograda, a potporu je prižio i Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

M. P.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

Ove školske godine u cjelovitu nastavu na hrvatskom jeziku, upisana je 25. generacija učenika.

Nagrađeni detektivi:

1. Lara Radičev – OŠ *Moša Pijade,* Bereg
2. Lucija Milunović – OŠ *Ivan Milutinović,* Subotica
3. Aleksej Šarčević – OŠ *Matko Vuković,* Subotica
4. Tomas Krušković – OŠ *Bratstvo-jedinstvo,* Bezdan
5. Anđela Bogdan – OŠ *Ivan G. Kovačić,* Sonta
6. Emili Kolar – OŠ *Bratstvo-jedinstvo,* Bezdan
7. Dorotea Tumbas – OŠ *Matko Vuković,* Subotica
8. Lana Pašti – OŠ *Ivan G. Kovačić,* Sonta
9. Sonja Stipić – OŠ *Ivan Milutinović,* Subotica
10. Petar Ilić – OŠ *Moša Pijade,* Bereg

Nagradno pitanje:

Nabroji četiri male riječi velikog značenja.

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred

Marijin sokak

Vrijeme priprave:
7 minuta

Potrebni sastojci:

sir

mrkva

krastavac

čačkalice

list poriluka

list peršina

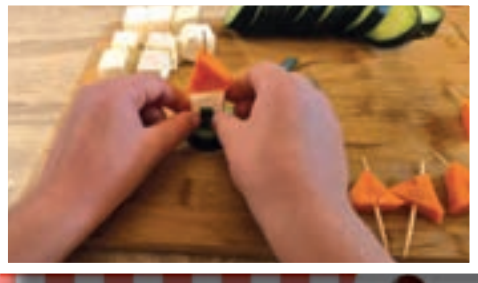

Priprema:

1. Krastavac operite i narežite na deblje kolutiće. Mrkvu također operite i narežite na kolutiće, a zatim od njih izrežite trokutiće. Sir narežite na kockice.
2. Operite listove peršina i poriluka. Listove peršina razdvojite na manje dijelove, a od lista poriluka izrežite male pravokutne komadiće.
3. Na svaku kockicu sira čačkalicom pričvrstite trokutić mrkve koji će predstavljati krov kućice, a zatim sir stavite na kolutić krastavca. Od komadića poriluka napravite vrata kućica.
4. Ukrasite peršinovim listovima.

Dobar tek!

Marijin sokak za vas je pripremila **Marija Gabrić**. Marija pohađa prvi razred Osnovne škole *Ivan Milutinović* u Subotici. U slobodno vrijeme trenira judo i hip-hop ples te pjeva u Dječjem zboru *Raspjevane zvjezdice*.

B. I.

Tajni agent X savjetuje

Štovani Agente X, pišem ti još dok mogu držati olovku u rukama. Kod mene se događa strašna transformacija tijela i vjerojatno je to prvi stadij prije nego što postanem čudovište. Imam 11 godina i primijetio sam da su mi stopala jako porasla, noge stanjile i izdužile, a uši kao da se odvajaju od glave koja je postala ogromna. Uz to, iznad usana mi rastu dlake... To je to... Odgovori mi hitno dok još nalikujem na čovjeka.

P. S. Vjerojatno je to zato što sam kradom pojeo naranču svoje mlađe sestre.

Prestrašeni Transformer, 5. razred

Odgovor Agenta X-a

Dragi moj budući... Čovječe,

Svi u tvojim godinama pomisle da se pretvaraju u čudovišta, a zapravo je riječ o nečemu što se zove pubertet. To je razdoblje kada tijelo raste »na rate« i neravnomjerno se razvija. Stopala i uši uvijek prvi pojure naprijed, ali bez brige – ostatak tijela će ih brzo stići!

Sve će doći na svoje mjesto za koju godinu. Do tada uživaj u svojoj transformaciji jer nikada ne znaš kako ćeš izgledati sutra.

Najvažnije je da te roditelji i prijatelji još uvijek prepoznaju.

Agente X, je li normalno da se dječaci iz prvog razreda zaljube u starije osobe, odnosno u mene iz trećeg, i šalju mi papiriće na kojima je nacrtano srce? Napominjem kako se uopće ne želim družiti s mlađom djecom jer mene zanima jedan Luka iz četvrtog razreda koji ima taaaako slatke pjegice oko nosa...

Što mi predlažeš, kako da otkačim klince? Smaraju me, razumiješ, ipak sam ja već odrasla...

Neshvaćena Starija Dama, 3. razred

Odgovor Agenta X-a

Da bi riješila problem s tim »vrtićancima«, sljedeći put kad ti pošalju srce, vrati im papirić s porukom: »Lijep crtež. Ocjena: 3. Više mi nemojte slati poštu jer nemam vremena, pišem zadaću iz astronomije«. To će ih prestrašiti.

Što se tiče Luke iz četvrtog, on je prava meta za jednu odraslu osobu poput tebe. Sljedeći put kad ga vidiš, nemoj bježati, nego mu jednostavno ponudi žvakaću gumu ili ga pitaj kakva je učiteljica u četvrtom. Sretno!

Piši nam i Ti!

Imaš li i ti neku tajnu ili problem? Šapni ga tajnom agentu X! Tvoja tajna je sigurna! Pošalji je na *hrcko@hrvatskarijec.rs* ili u pismu (Preradovićeva 11, Subotica). Ne moraš se potpisati pravim imenom. Smisli neko zabavno tajno ime.

WILDWOOD – TAJNA ZABRANJENE ŠUME

Na velika platna stiže animirana pustolovina u kojoj svaki kadar oživljava snagom ljudske mašte. Kada jato vrana otme njezina mlađeg brata, odvažna Prue i njezin vjerni prijatelj Curtis kreću u opasnu potragu kroz začaranu šumu prepunu neobičnih bića, mračnih tajni i moćnih neprijatelja. Kako bi spasila brata i zaštitila Wildwood, Prue će morati pronaći snagu za koju nije ni znala da je posjeduje. Wildwood – tajna zabranjene šume je veličanstvena raskošna priča o hrabrosti, žrtvi i preobražavajućoj snazi ljubavi.

RAMAJANA

Temeljen na slavnom drevnom epu poznatom milijardama ljudi diljem svijeta, film donosi priču o Rami, princu vezanom uz žrtvu Ravani, besmrtnom kralju kojeg pokreće osveta, te proročanstvu koje povezuje njihove sudbine. Dobra animacija, uzbudljiva priča i odlična glazba, osigurat će dobru zabavu za cijelu obitelj.

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: MAHUNE, PLOD, OREZIVANJE, KOŠNICA, SADNICE, LIMUN, MASLINICI, TOR, ŽDRIJEBE, STANARICE, VOĆE, PRASAC, RAJČICA.
Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerke.

Š	E	C	I	R	A	N	A	T	S
K	E	O	K	L	L	A	S	I	R
E	K	NJ	I	O	C	I	C	O	
L	B	M	A	I	Š	I	T	E	E
E	U	E	Č	V	N	N	C	K	C
N	N	J	J	I	I	I	I	A	S
E	A	U	L	I	N	Z	S	C	D
R	Ć	S	H	D	R	A	E	O	A
I	A	O	A	A	R	D	L	R	K
M	O	S	V	P	M	P	Ž	N	O

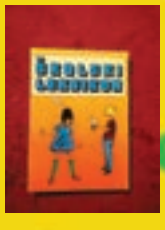

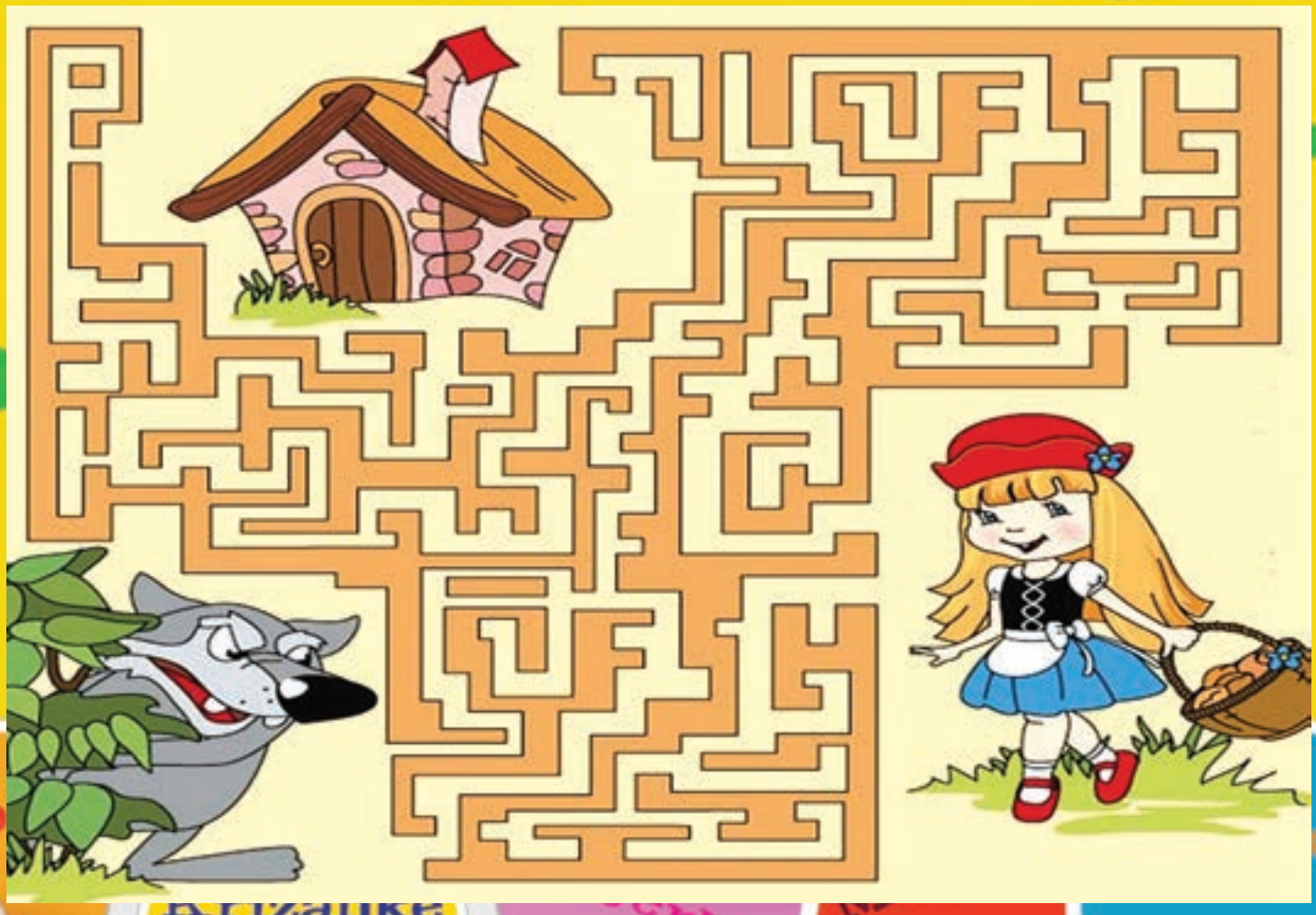

Riješi labirint.

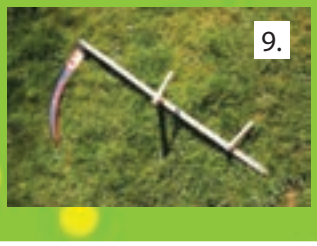

Riješi križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćeš rješenje.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

Igra asocijacije

LIŠĆE	OBLAK	KESTEN	KOLAČ
MRAZ	KIŠOBRAN	ŽIR	KREM JUHA
KIŠA	GUMENE ČIZMICE	LJEŠNJAK	ULJE
VJETAR	KABANICA	ORAH	BOJA

Rješenje: kolona A – jesen, kolona B – kiša, kolona C – plodovi jeseni, kolona D – bukva - bundeva, konačno rješenje: listopad.

M. P.

Iskoristimo lijepo vrijeme

Broj 126
Tekst: Slađana Husak
Crtao: Petar Tikvicki

